

PRAVILNIK O UZGOJU I UPISU PASA U RODOVNU KNJIGU KSuBiH

I. Uzgojni i upisni redosljed / uzgoj i reprodukcija

Odredbe ovog Pravilnika KSuBiH za uzgoj i upis čistokrvnih pasa, uređuju uzgoj čistokrvnih pasa prema priznatim standardima Međunarodne kinološke organizacije /Federation Cynologique International-FCI/ i upis čistokrvnih pasa u rodovnu knjigu KSuBiH i uvjetni rodovnik (BHR-B-rodovnik). Ove odredbe vrijede za cijelo područje BiH i obvezne su za članice KSuBiH i njihove članove. Odredbe se moraju također, primjenjivati na sve postupke u uzgoju.

Odredbe ovog Pravilnika uzimaju u obzir sada važeći Pravilnik i Uzgojni pravilnik FCI-a te su prema Statutu KSuBiH prihvaćene odlukom Skupštine Kinoloških saveza u BiH na sjednici 14.04.2012. godine.

Član 1.

Osnovne odredbe

Ove uzgojne odredbe mogu biti dopunjene uzgojnim pravilnicima i pravilnicima kinoloških organizacija saveza članica, članica KSuBiH kojima je ona povjerila vođenje uzgoja s obzirom na specifičnosti pasmina koje te organizacije obuhvaćaju, a također i pooštren onoliko koliko su korisne za postizanje uzgojnih ciljeva postavljenih standardima FCI.

Uzgojni pravilnici kinoloških organizacija kojima je povjerila vođenje uzgoja za pojedine pasmine, moraju uvijek biti usuglašeni sa ovim uzgojnim odredbama, pri čemu također moraju prihvatiti propise i zakone o zaštiti i držanju životinja.

Član 2.

Uzgajivač

Uzgajivač je vlasnik kuje u vrijeme kada je ona parena, osim ako nije pismeno prenešeno vlasništvo na novog vlasnika.

Vlasnik je ona osoba koja je kuju ili psa steklo na zakonit način, koji je u nespornom vlasništvu kuje ili psa i koji to može dokazati zakonitim vlasništvom originalne rodovnice.

Uzgojem se može baviti član kinoloških udruženja, klubova koje su članice KSuBiH.

Preprodavači pasa i osobe koje se bave uzgojem isključivo radi prodaje ne mogu biti članovi jednog od članica KSuBiH, a samim tim ni uzgajivači.

Pravo je svakoga uzgajivača tražiti stručne savjete od voditelja uzgoja svoje kinološke organizacije.

Obveze uzgajivača su da:

- a) koriste u uzgoju isključivo mužjake i ženke s ispunjenim uvjetima za uzgoj.
- b) ne uzgajaju pse bez rodovnika i pse s rodovnicama nepriznatih kinoloških organizacija.
- c) uzgajaju potomstvo od samo zdravih jedinki,
- d) osiguraju uzgojnim jedinkama uvjete koji odgovaraju njihovim fizičkim i psihičkim potrebama
- e) osigura štenetu uvjete povoljne za njegov fizički i psihički razvoj koji omogućavaju dobru socijalizaciju.
- f) osiguraju tetoviranje ili mikročipiranje pasa shodno vrijedećem Pravilniku o trajnom označavanju pasa
- g) ne predaju štence iz legla prije navršenih sedam tjedana starosti

- h) prije predaje pasa novim vlasnicima, očiste štence od crijevnih parazita i provedu najmanje jedno zaštitno cijepljenje pasa protiv najčešćih zaraznih bolesti, te to dokumentiraju veterinarskom potvrdom ovjerenom od strane ovlaštene osobe.
- i) pod moralnom i materijalnom odgovornošću daje istinite podatke za prijavu legla
- j) svoja uzgojna prava ostvaruje preko kinološke organizacije u kojoj je član
- k) u uzgoju ne krše odredbe ovog pravilnika.

Član 3.

Ustupanje prava na uzgoj

Pravo na upotrebu u uzgoju jedne kuje ili jednog priplodnog psa ugovorom može biti preneseno na drugu osobu. /Uzgojno ustupanje, ustupanje prava na uzgoj/.

Uzgojno ustupanje /ustupanje prava na uzgoj/ mora biti ugovoreno pismeno prije štenjenja.

Jedan primjerak ugovora mora kasnije biti priložen kod prijave legla.

Kod ustupanja uzgojnog prava treba precizno opisati prava i obveze dviju ugovornih strana.

Onaj tko privremeno preuzme ženku pod uzgojno pravo, smatra se privremenim vlasnikom ženke u vremenu od trenutka potpisivanja ugovora do završetka dojenja štenadi.

Onaj tko privremeno preuzme mužjaka pod uzgojno pravo smatra se privremenim vlasnikom mužjaka do kraja ugovorenog roka na uzgojno pravo.

Privremeni vlasnik uzgojne jedinke zadržava sva uzgojna prava i obveze kao i vlasnik za vrijeme trajanja ugovora o ustupanju uzgojnog prava.

Privremeni vlasnik ženke kod prijave legla prilaže i kopiju ugovora o ustupanju prava na uzgoj.

Privremeni vlasnik mužjaka nakon uspješnog parenja, vlasniku ženke daje kopiju ugovora o ustupanju prava na uzgoj koju ovaj prilaže uz prijavu legla.

Za jedinke iz inozemstva koje se koriste privremeno u domaćem uzgoju baziran na ugovoru o ustupanju prava na uzgoj potrebno je izvršiti nostrifikaciju rodovnika.

Jedinke iz inozemstva koje se koriste privremeno u domaćem uzgoju baziran ugovorom o ustupanju prava na uzgoj obvezno moraju ispunjavati vrijedeće uzgojne odredbe KSuBiH.

Ugovor o ustupanju prava na uzgoj obvezno sadrži odredbe o:

- osobama koji daju i primaju uzgojno pravo
- jedinkama koje su predmet ugovora
- početku i kraju ustupanja uzgojnog prava
- kod mužjaka tko ima pravo potpisa na potvrdi o parenju

Član 4.

Ime uzgajivačnice /uzgojno ime/

Psi ne mogu nositi ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ drukčije od onog koje je zaštićeno na ime uzgajivača.

Jedan uzgajivač može uvesti tj. zaštititi samo jedno ime uzgajivačnice također ako uzgaja više pasmina.

Ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ mora biti upotrebljeno za označavanje svih pasa jednog uzgajivača bez obzira na različitosti pasmina.

Dodijeljeno ime uzgajivačnice /uzgojno ime/ je osobno i doživotno, toliko dugo dok se ne ugasi. Poslije homologiranja od FCI ime jedne uzgajivačnice /uzgojno ime/ više se ne može mijenjati. U pravilu ono se gasi poslije smrti vlasnika. Ustupanje uzgojnog imena nasljednicima uzgajivača koji je zaštitio uzgojno ime, može biti odobreno od članice i KSuBiH uz dokaz nasljednog pravnog prijenosa. Vlasnik jednog zaštićenog uzgojnog imena može za suvlasnike u uzgoju uzeti bračnog partnera, braću ili potomka uz uvjet da nije mlađi

od 18 godina. Predstavljanje takve zajednice ostaje i dalje na vlasniku uzgojnog imena /imena uzgajivačnice/.

Svaki pojedinac u zajedništvu u uzgoju od dviju ili više osoba mora tražiti i zaštititi svoje uzgojno ime /ime uzgajivačnice/.

Kinološki savez u BiH dodjeljuje pravo na vođenje jednog uzgojnog imena /imena uzgajivačnice/ tek poslije odgovarajućeg kontakta sa FCI u čijoj je nadležnosti međunarodna zaštita isključivosti imena uzgajivačnice.

Prijedlog za zaštitu imena uzgajivačnice treba se podnijeti na obrascu koji je odredila KSuBiH. Predloženo ime uzgajivačnice mora se jasno razlikovati od već postojećih imena uzgajivačnica i može imati najviše 25 slova računajući i razmak. Prijedlog sadrži najviše tri različita imena.

Ime uzgajivačnice može se koristiti samo kod upisa štenadi za koju su rodovnici izdani poslije datuma registracije uzgajivačnice.

Zaštita imena uzgajivačnice regulirana je odgovarajućim Pravilnikom FCI.

Vlasnik jednog zaštićenog imena uzgajivačnice (uzgojnog imena) dužan je držati se odredbi ovoga pravilnika o uzgoju i upisu pasa i uzgojnih pravilnika mjerodavnih kinoloških organizacija KSuBiH i sve čistokrvne pse koje je uzgojio ili nabavio u svoje vlasništvo bez izuzetka upisati u rodovnu knjigu.

Izbjegavanje upisa uzgojenih pasa u rodovnu knjigu KSuBiH kažnjavat će se u skladu sa Disciplinskim pravilnikom članice i KSuBiH.

Član 5.

Upotreba u uzgoju

a) Osnovni preduvjeti u uzgoju jedne kuje ili psa su zdravlje, razvoj primjeren pasimini i karakter primjeren pasimini uzgojnih /priplodnih/ životinja. Uzgoj se vrši isključivo u čistoj pasimini. Ako kinološke organizacije KSuBiH, mjerodavne za uzgoj pojedinih pasmina nisu tražile drugačije, za uzgoj se mogu koristiti psi tek poslije pune uzgojne zrelosti. U uzgoju se mogu koristiti mužjaci nakon 18 mjeseci starosti do navršenih 10 godina starosti, a ženke nakon 15 mjeseci do navršenih 9 godina starosti. U pojedinim situacijama na osnovu zahtjeva uzgajivača može se odobriti parenje pored prethodno spomenute starosne granice. (npr. neželjena parenja, izuzetan priplodni potencijal jedinki itd).

Dozvoljeno je uzgajati samo s nasljedno zdravim čistokrvnim psima stabilne naravi, upisanih u jednu od FCI-a priznatih rodovnih knjiga ili registra, koji ispunjavaju uvjete utvrđene u nadležnoj zemlji članici ili s ugovornim partnerom. Čistokrvni pas je nasljedno zdrav ako prenosi obilježja standarda, pasmine i karaktera tipične za pasminu, bez nasljednih grešaka, koje bi mogle štetiti zdravlju njegovih potomaka. Pri tome postoji obveza sprečavanja pretjerivanja onih obilježja pasmina, koja štete zdravlju pasa.

Za uzgoj nisu dozvoljeni psi s greškama koje se dokazano prenose u uzgoju kao npr. karakter koja nije u skladu sa standardom pasmine, urođena gluhoća ili sljepoća, rasječeno nepce, evidentne greške zubala i anomalija čeljusti, epilepsija, kriptorhizam, monorhizam, albinizam, pogrešna boja kao i utvrđena teška displazija.

Uzgoj i razvoj pasmina pasa mora počivati na dugoročnim ciljevima i realnim osnovama, kako se uzgojem ne bi dobili bolesni psi, psi nepoželjnog temperamenta ili psi bez radnih sposobnosti.

Cilj uzgoja mora biti očuvanje i po mogućnosti proširenje genetičke različitosti pasmine.

Zadatak svakog uzgajivača je ispitati je li pas predviđen za uzgoj s obzirom na svoja mentalna i fizička svojstva također i samim tim dobar za uzgoj.

U svrhu očuvanja zdravlja i utvrđivanja porijekla pasa KSuBiH može odrediti obvezno snimanje kukova (HD), laktova (ED), testova za provjeru zdravlja srca, očiju i sluha te

uzimanja uzoraka krvi za utvrđivanje DNA za pojedine pasmine, sekcije ili FCI-grupe. U slučajevima kada se utvrdi netočnost podataka o porijeklu legla na osnovu DNA analize samo i kod jedne jedinke iz legla, cijelo leglo će se brisati iz KSuBiH rodovne knjige.

Podaci o brisanju iz rodovne knjige objavit će se u sredstvima informiranja i oglašavanja KSuBiH uz navođenje podataka o psu (leglu) i uzgajivaču.

b) Uzgoj u srodstvu je dozvoljen, ali samo kada se odnosi na legla u kojima bi se štencima pojavljivali zajednički preci do kombinacije 2 – 2, (djedovi). Za parenje jedinki u bližem srodstvu, potrebna je molba nadležnoj Komisiji za uzgoj pasmine pasa uz obvezno mišljenje i preporuku voditelja uzgoja. Molba za parenje u još užem kako je to navedeno u prvoj rečenici, predaje se komisijama najmanje 60 dana prije planiranog parenja. Odobrenje komisije prilaže se uz prijavu legla.

c) Za rasplod se mogu koristiti ženke sa priznatim rodovnikom KSuBiH ili nostrifikovanim rodovnikom iz članice FCI-a, koje su ocijenjene najmanje ocjenom vrlodobar, a zadovoljile su na uzgojnom pregledu. Kod lovačkih pasmina pasa ocijenjene najmanje ocjenom “vrlodobar” i koje posjeduju ispit urođenih osobina tražen za pasminu. Ženki s kojom je izvršeno parenje prije nego što je napravljen uzgojni pregled odnosno položen odgovarajući ispit, leglo se neće priznati.

Ženka starosti do (3) tri godine smije imati jedno leglo u kalendarskoj godini.

Priplodna starost ženki koja se preporučuje za rasplod kod svih pasmina je od 15 mjeseci do 9 godina, što znači da smije biti prepuštena do dana kad navrší devet godina života.

Ženkama nakon dva carska reza u smislu njihove zaštite ne dozvoljava se više uzgoj.

Jedna ženka smije sama podignuti samo toliko štenadi, koliko joj dopušta njezina uzgojna kondicija. Za višak štenadi treba osigurati zamjensku majku ili pružiti dodatnu njegu.

Vlasnik ženke obvezan je omogućiti identifikaciju ženke vlasniku mužjaka prije parenja.

Identifikacija je obvezna, a vrši se na osnovu tetovir broja ili mikročipa.

Za skotne ženke uvezene iz inozemstva primjenjuju se sva uzgojna pravila kao i za ostale ženke s tim da je potrebno izvršiti nostrifikaciju rodovnika i naknadno obaviti uzgojni pregled.

d) Mužjaci za rasplod se mogu koristiti samo s priznatim rodovnikom KSuBiH ili nostrifikovanim rodovnikom iz članice FCI-a, koji su ocijenjeni najmanje ocjenom “vrlodobar”, a zadovoljili su uvjete ovog Pravilnika.

Kod lovnih pasmina pasa mužjaci ocijenjeni najmanje ocjenom “vrlodobar” i koji posjeduju ispit urođenih osobina tražen za datu pasminu.

Vlasnik smije mužjaka prepustiti samo na ženke koje ispunjavaju uvjete uzgoja u skladu s ovim pravilnikom.

Najstrože se zabranjuje prepuštanje mužjaka na ženku bez rodovnika, na ženke s nepriznatim rodovnicima, te na ženke sa zabranom uzgoja.

Vlasnik mužjaka obvezan je omogućiti identifikaciju mužjaka vlasniku ženke prije parenja.

Identifikacija je obvezna, a vrši se na osnovu tetovir broja ili mikročipa.

Član 6.

Voditelj uzgoja kinološkog udruženja, pasminskog kluba

Voditelja uzgoja kinološkog udruženja, pasminskog kluba predlaže nadležno tijelo, a suglasnost daje:

Komisija za uzgoj i rad službenih i sportskih pasmina pasa kao i komisija za uzgoj i rad lovačkih pasmina pasa.

Voditelj uzgoja je po pravilu kinološki sudac, iskusan uzgajivač ili sudački pripravnik i ujedno je referent za tetoviranje i provjeru mikročipovanja. Mandat voditelja uzgoja traje do opoziva.

Dužnost voditelja uzgoja je da:

- a) vodi uzgoj čistokrvnih pasa prema odredbama ovog Pravilnika, ostalim odlukama spomenutih komisija pasmina pasa potvrđenih od saveza članica KSuBiH.
- b) prijave za sporna legla dostavlja kako bi ih riješila nadležna Komisija za uzgoj.
- c) educira i upoznava uzgajivače o obvezama i pravima u uzgoju.
- d) potpisuje prijavu legla, provjerava točnost podataka – predlaže upis u rodovnu knjigu shodno odredbama ovog Pravilnika.
- e) neodobrava upis legla ili štenadi koje pokazuju znakove atipičnosti u tolikoj mjeri, da izazivaju sumnju u čistokrvnost, kao i štenadi s vidljivim zdravstvenim anomalijama.
- f) neodobrava upis legla u rodovnu knjigu ukoliko leglo nije držano u skladu s pozitivnim međunarodnim i domaćim propisima koji reguliraju ovu oblast.
- g) daje mišljenje spomenutim komisijama za uzgoj pasa oko zahtjeva za parenje u srodstvu.
- h) predlaže disciplinski postupak zbog nepridržavanja odredbi ovog Pravilnika.
- i) obavlja pregled legla i vrši tetoviranje i provjeru mikročipovanja te uručuje rodovnike uzgajivačima.

Član 7.

Parenje. Ugovaranje

- a) Vlasnik ženke /kuje/ bira priplodnog psa na prijedlog voditelja uzgoja s tim da konačni izbor vrši vlasnik kuje. Vlasnik priplodnog psa /priplodnjaka/ može bez obrazloženja odbiti parenje.
- b) O obostranim pravima i dužnostima vlasnika priplodnog psa i priplodne kuje o parenju mora biti napravljeno pismeno preciziranje u suglasnosti s vrijedećim zakonima, međunarodnim uzgojnim pravilnikom FCI-a, odredbama ovog Pravilnika KSuBiH i uzgojnim pravilnicima KSuBiH koji su nadležni za pojedinu pasminu.
- c) Takvo preciziranje o parenju treba obuhvaćati sljedeće :
Obostranu obvezu razmjene fotokopija rodovnika pasa koji će se pariti, zbog provjere njihovog upisa u rodovnu knjigu čistokrvnih pasa KSuBiH, odnosno o upisu u jednu od FCI-a priznatu rodovnu ili uzgojnu knjigu, ako se radi o psu ili kuji iz inozemstva. Obostranu obvezu razmjene fotokopija obrazaca uzgojnih dozvola pasa (ukoliko je to propisano za pasminu) koji će se pariti, iz kojih se vidi da ti psi imaju licencu za dalju reprodukciju i da ne postoji zabrana na spajanju dvije uzgojne linije kojima psi pripadaju. Davanje međusobnih garancija da u uzgajivačnicama u posljednjih devedeset dana /tri mjeseca/ nije bilo zaraznih bolesti i da će ugovorni sudionik biti odmah obavješten o mogućem kasnije nastalom zaraznom oboljenju parenih životinja. Prije parenja vlasnik kuje je dužan ako vlasnik psa inzistira da dostavi na uvid analizu vaginalnog brisa kuje koju je uradila ovlaštena institucija.
- d) Vlasnicima uzgojnih ženki preporučuje se da ženku dovedu mužjaku osobno ili putem povjerljive osobe. Ostane li ženka više dana kod vlasnika mužjaka, svi time nastali troškovi idu na račun vlasnika ženke, kao što je hranjenje i smještaj, eventualna veterinarska njega, kao i eventualne štete koje ženka prouzrokuje na opremi uzgajivačnice ili u stanu vlasnika priplodnjaka. Također troškove povratnog prijevoza ženke snosi vlasnik.
- e) Na osnovu zakonskih odredbi različitih zemalja smatra se u smislu ovog pravilnika za odgovornog držatelja životinje ona osoba koja životinji u vrijeme nastupanja štete pruža smještaj i hranu.
Ostane li ženka jedan ili više dana pod zaštitom držatelja priplodnjaka tada je ovaj odgovoran za štete koje ženka prouzrokuje prema trećim osobama.

Dotični vlasnici ili držatelji priplodnjak obvezuju se kod zaključivanja osobnog garantnog osiguranja prihvatiti ovu okolnost.

f) U slučaju smrti ženke za vrijeme njenog boravka kod držatelja priplodnjaka, ovaj na svoj račun poziva veterinara kako bi utvrdio smrt i uzrok smrti. On najbržim putem obavještava vlasnika ženke o njenoj smrti i uzroku smrti. Ako vlasnik želi vidjeti mrtvu ženku, mora mu se za to dati priliku.

Ako je smrt nastupila krivnjom držatelja priplodnjaka, ovaj je dužan vlasniku ženke nadoknaditi štetu.

Ako krivica nije njegova, vlasnik ženke je obavezan nadoknaditi držatelju priplodnjaka sve troškove koji su nastali u svezi sa smrću ženke.

g) Način i visina odštete za parenje, koja može biti ostvarena novčano ili davanjem jednog od štenaca, pri čemu to treba posebno utvrditi.

1) da to nije naplata za buduće leglo, nego nadoknada za korištenje priplodnog psa, koja treba biti u vrijednosti jednog šteneta na određenom području. Da je odšteta namijenjena parenju u jednom tjeranju kuje. Ako je dokazano da kuja nije gravidna, ali ne u slučaju da je pobacila, priplodni pas se mora dati na raspolaganje pri sljedećem tjeranju iste kuje i istom vlasniku bez nove nadoknade. U slučaju da kuja nije ostala gravidna ni u ponovljenom parenju vlasnik mužjaka više nije dužan dozvoliti parenje kuje, prestaje obveza nastala po neuspješnom parenju.

2) treba utvrditi da pri ugovorenom davanju šteneta ili štenadi kao nadoknada za parenje ako nije drugačije dogovoreno vlasnik mužjaka ima pravo izbora iz legla najduže sedam tjedana poslije štenjenja, te da izabrano štene ili izabranu štenad mora uzeti do najviše deset tjedana starosti ili mora odustati od nadoknade za parenje.

3) treba objasniti da pri ugovorenom davanju šteneta ili štenadi, u leglu sa malo štenadi umjesto ugovorenog šteneta ili štenadi nadoknada za parenje može biti naplaćena u novcu uz suglasnost dvije ugovorene strane.

h) Vlasnik priplodnog psa mora poslije ispunjenja dogovorenih uvjeta za parenje uzgajivaču-vlasniku kuje dati potvrdu o parenju kojom se potvrđuje pravilno obavljeno parenje. Uz potvrdu o parenju vlasnik psa je dužan da vlasniku kuje da fotokopiju rodovnika psa. Obrazac KSuBiH za potvrde o parenju obavezan je na području BiH.

Ova potvrda o parenju mora sadržavati:

- 1) O kojoj pasimini je riječ
- 2) Ime i broj rodovnika priplodnjaka i datum štenjenja
- 3) Ime i broj rodovnika ženke i datum štenjenja
- 4) Ime i adresu vlasnika priplodnjaka, odnosno ovlaštenog držatelja
- 5) Ime i adresu vlasnika ženke u trenutku parenja
- 6) Mjesto i datum obavljenog parenja, kao i eventualnog ponovljenog parenja
- 7) Potpisi vlasnika priplodnjaka, odnosno držatelja i vlasnika ženke uz ovjeru od strane udruženja ili pasminski klubova vlasnika priplodnjaka.
- 8) Dogovoreni način naknade za parenje

Potvrda o parenju sastavlja se u jednom primjerku i vlasnik odnosno držatelj priplodnjaka je daje po obostranom potpisivanju iste. Pri prijavljivanju legla primjerak se obavezno prilaže dokumentu: "PRIJAVA LEGLA".

i) Držatelj priplodnjaka obvezuje se da neće ženku prepustiti nijednom drugom nego predviđenom mužjaku.

Ako nedođe do dogovorenog uparivanja, ženku se smije samo uz suglasnost njenog vlasnika odvesti drugom mužjaku.

Za vrijeme jednog tjeranja, zabranjeno je parenje kuje sa više različitih mužjaka.

Kod nenamjernog parenja s drugim, a ne ugovorenim mužjakom, držatelj parnjaka pod čijom je zaštitom bila ženka dužan je vlasnika ženke o tome obavijestiti i nadoknaditi mu sve troškove nastale pogrešnim parenjem.

Nakon nenamjeranog parenja s nepredviđenim mužjakom nije više dozvoljeno daljnje parenje s ugovorenim mužjakom. Vlasnik priplodnjaka ne može nakon takvog parenja postavljati nikakve zahtjeve vlasniku ženke.

Vlasnik priplodnjaka uz ugovorenu nadoknadu za parenje ne može vlasniku ženke postavljati nikakve zahtjeve u pogledu potomaka mužjaka. Naročito nema nikakvo zakonsko pravo na to da mu se preda jedno šteneta. Ako se predaja jednog šteneta ugovori kao naknada za parenje, ovaj dogovor treba prije parenja pismeno potvrditi. U sporazumu takve vrste moraju se obavezno uzeti u obzir sljedeće točke:

- 1) trenutak izbora šteneta od strane vlasnika mužjaka
- 2) trenutak predaje šteneta vlasniku mužjaka
- 3) trenutak u kojem pravo izbora vlasnika mužjaka neopozivo prestaje
- 4) trenutak u kojem pravo odnošenja neopozivo prestaje
- 5) reguliranje troškova prijevoza
- 6) Nakon konkretno proteklog parenja usluga priplodnjaka smatra se izvršenom i s tim je uvjet za ugovorenu naknadu za parenje ispunjen.

Član 8.

Umjetno osjemenjivanje

Primjena umjetnog osjemenjivanja sa svježim ili duboko smrznutim sjemenom dozvoljena je uz poštovanje trenutno vrijedećih propisa međunarodnog pravilnika o uzgoju FCI-a i odredbi KSuBiH. U cilju zaštite reproduktivnog zdravlja dozvoljeno je da umjetno osjemenjivanje obavezno izvrši stručna osoba uz izdanu potvrdu na osnovu koje se izdaje potvrda o parenju. U slučaju uvoza smrznutog sjemena neophodno je osigurati sve uvjete za siguran transport te uskladištenje u ovlaštenoj instituciji koja je registrirana za tu djelatnost na osnovu čije potvrde se dokazuje porijeklo sjemena, država i priplodnjak.

Svi troškovi uzimanja sperme idu na teret vlasnika ženke. Troškove osjemenjivanja ženke također snosi vlasnik ženke. Veterinar koji osjemenjuje ženku mora savezu potvrditi da je ženka osjemenjena spermom mužjaka koji je bio predviđen za priplodnjaka. U njegovoj potvrdi moraju isto tako biti navedeni vrijeme i mjesto osjemenjivanja, ime i registarski broj ženke, ime i adresa vlasnika ženke.

Vlasnik mužjaka koji je dao spermu, mora vlasniku ženke uz veterinarske potvrde izdati službenu potvrdu o parenju.

II. Odredbe za upis / Upisni redosljed /

Član 9.

Osnovne odredbe

Nadležnost donošenja Upisnog redosljeda regulirana je ovim pravilnikom KSuBiH i može ga mijenjati samo Skupština KSuBiH koja će ovlastiti nadzorni odbor za kontrolu i sprovođenje istog.

Član 10.

Opći uvjeti za upisivanje

- a) U rodovnu knjigu KSuBiH čistokrvnih pasa mogu se upisati štenad jednog legla, ako vlasnik uzgojne kuje ili lice sa uzgojnim pravom za tu kuju ima stalno prebivalište u BiH.
- b) Za svakog uzgajivača, člana jednog od kinoloških saveza KSuBiH na području BiH vrijedi obveza da štenad upiše u rodovnu knjigu KSuBiH preko nadležnog saveza članice, čak i ako su roditelji upisani u neku drugu rodovnu ili uzgojnu knjigu koju priznaje FCI.
- c) Osobe koje nisu članovi jedne od kinoloških organizacija, KSuBiH ne mogu upisati legla svojih kuja ni svoje ostale pse u rodovnu knjigu KSuBiH.
- d) U rodovnu knjigu KSuBiH ne može se upisati leglo koje nije oštenjeno na području BiH.

Član 11.

Podjela rodovne knjige

Posebni preduvjeti upisa

- a) Rodovna knjiga čistokrvnih pasa KSuBiH se sastoji iz:
 - 1) "A" Rodovne knjige
 - 2) "B" Rodovne knjige

U „A“ rodovnu knjigu upisuju se oni čistokrvni psi koji s obzirom na svoje porijeklo i način uzgoja odgovaraju svim načelima i odredbama FCI-a, KSuBiH i kinoloških organizacija KSuBiH koje su mjerodavne za uzgoj određene pasmine.

U „B“ rodovnu knjigu upisuju se oni psi koji s obzirom na svoje porijeklo i način uzgoja ne odgovaraju u potpunosti odredbama ovog Pravilnika.

Za upis odraslih pasa u „B“ rodovnu knjigu potrebno je da na jednoj (1) izložbi budu ocijenjeni ocjenom dobar (3) a maksimalno ocjenom vrlodobar (4).

b) Uvjeti za upis jednog čistokrvnog psa u „A“ Rodovnu knjigu su:

- 1) potpune generacije predaka koje su upisane u jednu od rodovnih ili uzgojnih knjiga koje su priznate od FCI;
- 2) ocjene eksterijera roditelja sa najmanje ocjenom vrlodobar (4)
- 3) da je oštenjen na području BiH te da potječe iz uzgoja koji se pridržava uzgojnih odredbi KSuBiH ili da posjeduje rodovnik jedne od članica FCI;
- 4) da ima položen uzgojni ispit ukoliko je predviđen za tu pasminu

c) Uvjeti za upis legla u „A“ Rodovnu knjigu su:

Uvjeti ovog Pravilnika član 10-II-a,b i c s tim da se točka d odnosi na roditelje legla.

d) U „B“ Rodovnu knjigu upisuje se leglo čistokrvnih pasa ako je jedan od roditelja upisan u „A“ Rodovnu knjigu, a drugi u „B“ Rodovnu knjigu.

e) Nakon stjecanja uvjeta za popunjavanje kompletnog rodoslova od 4 generacije, štenad dobivena od roditelja sa B rodovnikom bit će upisana u A rodovnu knjigu.

Član 12.

Rodovna knjiga KSuBiH /upis brojeva/

Svaki pas upisan u Rodovnu knjigu KSuBiH dobiva odgovarajući broj.

U Kinološkom savezu Herceg-Bosne ti brojevi počinju brojem jedan (1), Bosanski kinološki savez ima početni broj dva (2) i Kinološki savez Republike Srpske ima početni broj tri (3), svaka sljedeća članica stjecanjem prava za vođenjem rodovne knjige dobiva sljedeći broj.

Pri dodjeljivanju upisnog broja sudjeluje voditelj Rodovne knjige kinoloških organizacija KSuBiH koja ima licencu za izdavanje rodovnika.

Broj pod kojim je upisan u Rodovnu knjigu KSuBiH sastavni je i nedjeljivi dio njegovog imena i mora uvijek biti naveden, kada se navodi ime psa. Broj upisa u Rodovnu knjigu

ujedno je i broj kojim se tetovira pas. Svi psi ošteñeni poslije 01.01.2012.god moraju biti tetovirani ili trajno označeni mikročipom. Način trajnog označavanja pasa psa određuje Pravilnik o trajnom označavanju čistokrvnih pasa KSuBiH.

Član 13.

Podnošenje prijave za upis u rodovnu knjigu

Prijavu legla savezu članici sa licencom za izdavanje rodovnika podnosi vlasnik ženke preko kinološkog društva ili kluba, a upis u Rodovnu knjigu KSuBiH odobrava voditelj uzgoja licenciranog matičnog saveza.

Član 14.

Prijava upisa

a) Prijavu legla dužan je izvršiti uzgajivač, na određenom obrascu KSuBiH /prijava legla/ uz prilog:

1/ vrijedeći rodovnik kuje, (fotokopija) koji podrazumijeva da je priznat od strane FCI, u slučaju da je ženka uvezena isti mora biti nostrifikovan.

2/ original potvrde o parenju izdane i ovjerene od strane kinološkog udruženja ili kluba gdje je vlasnik priplodnjaka član uz njegov potpis. Potvrda mora biti potpisana od strane vlasnika kuje.

/ rodovnika psa sa kojim je kuja parena (fotokopija), iste pojedinosti vrijede kao i za rodovnik kuje.

4/ uzgojne dozvole tj, položen ispit za kuju, shodno pasimini.

5/ uzgojna dozvola za psa sa kojim je kuja parena, shodno pasimini. U slučaju da je priplodnjak u vlasništvu inozemnog vlasnika, neophodno je da dostavi uzgojnu dozvolu svog matičnog kluba, matične države pasmine ili bilo koji drugi uzgojni ispit koji posjeduje države koja je članica FCI.

6/kopije ocjenskih listi za oba priplodnjaka i sve zdravstvene cetifikate, kao i kopije cetifikata o osvojenim zvanjima.

b) Na uvid se mora pokazati original rodovnik kuje i kartica uzgajivačnice. Prijava legla mora se obaviti u roku od tri (3) mjeseca poslije štenjenja kuje, a predaje se za pasminu nadležnoj kinološkoj organizaciji KSuBiH, tj. kinološkoj organizaciji čiji je član uzgajivač, koja će poslije provjere uvjeta iz člana 10. 11. i 13 te uz potrebne napomene voditelja uzgoja proslijediti savezu, članici KSuBiH.

Član 15.

Inozemni priplodni pas

Ako je kuja, koja je držana na području BiH parena u inozemstvu, leglo će biti upisano u Rodovnu knjigu KSuBiH samo onda ako je inozemni priplodi pas s kojim je kuja parena upisan u jednu rodovnu knjigu koju priznaje FCI i ako se smije upotrijebiti u priplodu. U tom slučaju uzgajivač mora uz prijavu legla priložiti fotokopiju rodovnika psa, izdanu od strane saveza zemlje iz koje potječe priplodnjak, i potvrdu o dozvoli za uzgoj, ukoliko je propisana pravilnikom KSuBiH, te potvrdu o parenju.

Član 16.

Ime čistokrvnog psa

Ime čistokrvnog psa može imati najviše četiri riječi, a pri davanju imena trebalo bi poštovati običaj zemlje porijekla pasmine. Imena svih pasa iz jednog legla moraju imati isto početno slovo. Ime uzgajivačnice sastavni je i nedjeljivi dio imena psa oštenjenog kod jednog uzgajivača i mora se uvijek potpuno navoditi uz ime psa.

Član 17.

Pojedinačni upisi - nostrifikacije

a) U Rodovnu knjigu KSuBiH bit će upisani pojedinačni psi ako je dokazano njihovo čistokrvno porijeklo vrijedećim izvoznim rodovnikom /export pedigree/ saveza zemlje porijekla psa koju priznaje FCI.

b) Broj Rodovne knjige KSuBiH bit će unesen na izvornoj ispravi porijekla /exportni rodovnik/ te se poslije upisa u Rodovnu knjigu KSuBiH mora upotrebljavati.

Član 18.

Pri upisu u Rodovnu knjigu KSuBiH istovremeno sa dodjeljivanjem broja upisa pas dobiva i kraticu koja označava njegovu pasminu. Kratica pasmine također je sastavni i nedjeljivi dio imena psa, te se uz broj upisa u Rodovnu knjigu KSuBiH mora navesti uvijek kada se navodi ime psa. Kratica je obično skraćenica od prva tri slova naziva pasmine ili ako je naziv pasmine sastavljen od više riječi onda se koristi skraćenica sačinjena od prvih slova riječi od kojih se sastoji puni naziv pasmine.

Član 19.

Rodovnik - isprava o porijeklu

a) Svaki pas oštenjen u BiH i upisan u Rodovnu knjigu KSuBiH dobiva službeni dokaz o porijeklu, rodovnik KSuBiH. Obrazac rodovnika mora imati znak Međunarodne kinološke federacije (FCI) i Kinoloških saveza u Bosni i Hercegovini kao i saveza članice kojeg je uzgajivač član. Sastavni dio rodovnika je eksterijerno-radna knjižica.

b) Na obrascu rodovnika moraju biti rubrike za upis četiri (4) generacije predaka upisanog psa.

c) Rodovnik KSuBiH vrijedeći je tek kada ga potpiše voditelj Rodovne knjige KSuBiH. Naknadne ispravke u rodovniku KSuBiH smije uraditi samo voditelj Rodovne knjige.

d) Rodovnik je isprava koja sa psom čini jedinstvenu cjelinu. Njim raspolaže vlasnik psa, te je pri njegovom službenom izdavanju naknadno upisivanje podataka, uz pristanak vlasnika, moguće jedino u KSuBiH.

e) Upisivanje ocjena, uspjeha i osvojenih kandidatura na izložbama te napomene u vezi uzgoja obavlja se u rodovnik /eksterijerno - radna knjižica/.

f) Pri izdavanju rodovnika za štenad iz jednog legla u rubrici predaka mogu se upisati osvojeni nazivi na osnovu kandidature u ljepoti i radu.

g) Rodovnik kao jedinstvena cjelina sa psom mora biti predana pri svakom mijenjanju vlasnika radi evidencije promjene vlasništva.

h) Za izgubljen ili nenamjerno oštećen rodovnik duplikat može izdati voditelj Rodovnih knjiga jednih od članica KSuBiH, za šta je nužno podnijeti zahtjev sa obrazloženjem uz naknadu troškova koji su definirani cjenovnikom članice KSuBiH. Prije izdavanja duplikata nužno je saslušati razloge podnosioca zahtjeva a komisiji se preporučuje da sagleda sve činjenice te donese odluku koja neće kršiti prethodne uvjete za izdavanje rodovnika. Izdavanjem duplikata originalni rodovnik postaje ne vrijedeći.

i) Svaki zahtjev za duplikat rodovnik i njegovo izdavanje mora uz navođenje podataka o podnosiocu zahtjeva i psu biti objavljen u sredstvima informiranja i oglašavanja KSuBiH.

Član 20.

Pristojbe za pravo izdavanje rodovnika

Za pravo na vođenje rodovnih knjiga KSuBiH i za provođenje izdavanja rodovnika članice KSuBiH plaćaju odgovarajuću nadoknadu za licencu a njena je visina propisana cjenovnikom KSuBiH.

Član 21.

Sankcije

Povrede odredbi ovog Pravilnika kažnjavat će se disciplinski prema Pravilniku o disciplinskoj odgovornosti KSuBiH.

U slučaju uočenih nepravilnosti koje je počinio voditelj uzgoja ili referent u savezu, vlasnik kuje ima pravo pokrenuti postupak ispravke utvrđenih nepravilnosti u roku od 15 dana od dana dobivanja rodovnika.

Član 22.

Uzgojni pregled

Uzgojni pregled je obavezan za sve mužjake i ženke svih pasmina pasa s kojima se želi obavljati uzgoj u okviru KSuBiH a za koje je propisan odgovarajući uzgojni pregled.

Strani državljanima, vlasnicima pasa s FCI rodovnikom, mogu pristupiti uzgojnom pregledu sa svojim psima.

Na uzgojni pregled mogu se dovesti ženke ocijenjene ocjenom oblika najmanje vrlo dobar, mužjaci ocijenjeni ocjenom eksterijera najmanje vrlo dobar.

Ženke i mužjaci svih pasmina koje podliježu obveznoj selekciji u pogledu displazije kukova, a nabrojene su u ovom pravilniku ili su naknadno uvrštene u spisak odlukom Komisije za uzgoj sportskih i službenih pasmina pasa, moraju imati uredan HD nalaz kao uvjet za pristupanje uzgojnom pregledu (Prilog 1).

Minimalna starost za pristupanje uzgojnom pregledu je 12 mjeseci starosti.

Klasifikacija displazije kuka je sljedeća: HD A, B, C, D, E, a za laktove + - E/I i E/II.

Slikanje kukova može se obavljati uz odobrenje matičnih saveza članica KSuBiH na više mjesta u BiH. U slučaju da iznajmljeni priplodnjaci imaju snimak iz ovlaštene klinike bilo gdje u nekoj od zemalja članica FCI-a, novo snimanje nije potrebno. Priznaju se i snimke iz ovlaštenih klinika, a koje su ovlastili matični klubovi pasmina iz matične zemlje.

Uzgojnu dozvolu za pasmine kod kojih je propisano slikanje kukova, moći će dobiti psi s HD nalazom stupnja A, B i C u skladu sa propisanim normama za određene pasmine. Snimak sa nalazom + - E/I i E/II za laktove se može prihvatiti za stjecanje uzgojne dozvole u skladu sa propisanim normama za određene pasmine.

Uzgojni pregled za mužjake vrijedi doživotno, uz uvjet da nakon devete godine starosti mužjak jednom godišnje mora biti priveden na uzgojni pregled ukoliko se poslije te starosne dobi koristi za priplod.

Uzgojni pregled za ženke vrijedi do navršene devet godine života.

Procjena uzgojne vrijednosti obavlja se prema vanjskom izgledu psa, ocjeni eksterijera, precima, potomcima, nagradama, karakteru, radnim ispitima, HD snimci kukova i laktova, kondiciji psa, a uz zadovoljenje minimalnih kriterija za stjecanje uzgojne vrijednosti.

Savezi članice KSuBiH izdaju poseban obrazac za uzgojne preglede, koji se ispunjava u 2 primjerka, od kojih 1 ostaje kod vlasnika psa, a 1 se arhivira u matičnom savezu.

Rezultat uzgojnog pregleda (**zadovoljio / nije zadovoljio**) bit će unesen u rodovnik posebnim pečatom, koji mora biti jasno vidljiv na rodovniku. Izgled i oblik obrasca uzgojnog pregleda propisuje Komisija za uzgoj određenih kategorija pasa.

Procjena karaktera obavlja se obvezno za sve službene pasmine pasa shodno Uputstvu za provjeru karaktera na uzgojnim pregledima (Prilog 2. Pravilnika).

Mušjaci i ženke koji ne prođu na uzgojnom pregledu imaju pravo biti izvedeni na uzgojni pregled ponovo po isteku 3 mjeseca od prvog, i to pod uvjetom da prvi put nisu zadovoljili zbog loše kondicije ili karaktera što se upisuje u rodovnik psa kao NIJE ZADOVOLJIO u područje pečata uzgojnog pregleda. Ako ni drugi put ne zadovolji izdat će im se trajna zabrana parenja bez obzira na eventualno visoku ocjenu eksterijera.

Zabrana parenja unosi se u rodovnik na uobičajenom mjestu za unošenje rezultata uzgojnog pregleda. Na njoj su označeni mjesto, datum i potpis članova komisije koji su dali zabranu parenja. Zabrana parenja kod lovnih pasmina unosi se u rodovnik. Osoba koja je izdala zabranu parenja dužna je dostaviti matičnom savezu članici KSuBiH posebnu obavijest o izdanim zabranama parenja za sve pse.

Termine uzgojnih pregleda objavljuju se početkom tekuće godine u službenom sredstvima oglašavanja i informiranja članica KSuBiH. Organizator uzgojnih pregleda su savezi članice ili pasminski klubovi KSuBiH uz suorganizaciju kinoloških udruženja.

Na svakom uzgojnom pregledu mora biti komisija od najmanje jednog suca za rad, suci za eksterijer i službenu osobu koju delegira savez članica. Na uzgojnom pregledu gdje se predviđa odaziv službenih pasa poželjno je da bude prisutan jedan sudac za rad i obavezno licencirani markirant (koji može mijenjati suca za rad). U slučaju kada na uzgojnom pregledu nije prisutan sudac za rad, obrazac uzgojnog pregleda ovjerava licencirani markirant.

Nadležna komisija za uzgoj pasa odobrava datume i suce predloženih uzgojnih pregleda, imajući pri tome u vidu ravnomjernu proljetnu i jesensku pokrivenost na cijelom području koji pokriva savez članica KSuBiH.

Prilog 1.

POPIS PASMINA PREMA NOMENKLATURI FCI-A KOJI PODLIJEŽU OBVEZNOJ SELEKCIJI U VEZI DISPLAZIJE KUKA

(moraju imati uredan HD nalaz, kao uvjet za pristupanje uzgojnom pregledu)

FCI GRUPA I

BEARDED COLLIE

BERGER DE BEAUCE

BERGER DE BRIE

BORDER COLLIE
BOUVIER DES FLANDRES
COLLIE
DEUTSCHER SCHAFERHUND
GROENENDAEL
IOUJNOROUSSKAIA OVTCHARKA
KOMONDOR
KUVASZ
LAEKENOIS
MALINOIS
OLD ENGLISH SHEEPDOG
PASTORE MAREMANNO – ABRUZZESE
PULI
PUMI
TERVUEREN

FCI GRUPA II

DOBERMANN
RIESENSCHNAUZER

Sve pasmine iz sekcije molosa i švicarskih stočarskih pasa preporučuje se snimanje displazije laktova.

FCI GRUPA III

AIREDALE TERRIER
AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER
SOFT COATED WHEATEN TERRIER
KERRY BLUE TERRIER

FCI GRUPA V

AKITA
ALASKAN MALAMUTE
CHOW-CHOW
SAMOYED
SIBERIAN HUSKY

FCI GRUPA VI

DALMATINSKI PAS preporučuje se snimanje displazije kukova i provjera sluha.

FCI GRUPA VIII

LABRADOR RETRIEVER
GOLDEN RETRIEVER
FLAT COATED RETRIEVER
CURLY COATED RETRIEVER
CHESAPEAKE BAY RETRIEVER
NOVA SCOTIA DUCK TOLLING RETRIEVER

FCI GRUPA IX

GRAND CANICHE

FCI GRUPA X

AFGHAN HOUND
BORZOI
IRISH WOLFHOUND

Najraniji uzrast kad se može pristupiti dijagnostici kukova je 12 mjeseci starosti psa.

Prilog 2.

NAČIN PROVJERE KARAKTERA SLUŽBENIH I SPORTSKIH PASMINA PASA

Ovo uputstvo regulira način provjere karaktera službenih i sportskih pasmina pasa na uzgojnim pregledima saveza članica ili pasminski klubova KSuBiH. Provjera karaktera obavlja se bez obzira ima li privedena jedinka na uzgojnom pregledu položeni radni ispit.

Provjera karaktera na uzgojnim pregledima je predviđena za pasmine za koje je predviđen radni ispit za stjecanje naslova međunarodnog šampiona u ljepoti.

Na svaki uzgojni pregled Komisija za uzgoj službenih i sportskih pasmina pasa delegira licenciranog markiranta i suca za rad službenih pasmina pasa. Markirant može svojim potpisom zamijeniti suca za rad.

Pas se u rubrici obrasca uzgojnog pregleda ocjenjuje sa:

ZADOVOLJIO ILI NIJE ZADOVOLJIO

Provjera karaktera za službene pasmine sastoji se od:

- napada na markiranta sa psom vezanim na povodniku dužine od 3 metra
- mirnoće na pucanj

Markirant najprije provjeri identitet psa i upozna vlasnika psa s postupkom provjere karaktera. Provjerava opremu na psu (kožnata, dovoljno čvrsta ogrlica ili metalna ogrlica postavljena da nije na steg i da se ne može prevući preko glave), te ga upozorava da prilikom provjere karaktera može psa hrabriti, ali ga ne smije dirati i ne smije se pomicati.

Pas se zakači na povodnik dug 3 metra, vlasnik psa drži na kraju povodnika i ne miče se. Markirant glasom i pokretima ruke prijeti vodiču psa dok pas obrati pažnju na markiranta napada vodiča i psa i to tako da pod dijagonalom uđe na rub prostora kojim se pas može kretati omogućujući mu da ugrize rukav. Ako je pas čvrsto ugrizao rukav, markirant napravi još korak dva po obodu prostora psa, te ispušta rukav.

Pas dobiva ocjenu **ZADOVOLJIO** ako čvrsto ugrize rukav.

Dozvoljavaju se tri pokušaja da pas ugrize rukav.

Pas dobiva ocjenu **NIJE ZADOVOLJIO** ako:

- čvrsto ne ugrize rukav
- ako je izrazito agresivan ili plašljiv
- u slučaju da pas uopće ne ugrize rukav
- ako se vodič uprkos upozorenju markiranta približi psu
- ili se pomiče sa stajne točke.

Obvezna oprema markiranta: zaštitne hlače, štitnik spolovila, obuća koja sprječava klizanje, mekani rukav, snažni kožni povodnik dug 3 metra.

Tek tada se prilazi provjeri karaktera na pucanj.

Vodič se upozna s načinom provjere na pucanj.

Vodič se kreće s psom na povodniku s lijeve strane, poslije desetak koraka puca se iz startnog pištolja 6 mm dva puta uzastopce s razmakom od 5 sekundi.

Ocjenu ponašanja na pucanj: **ZADOVOLJIO** dobiva pas koji bitno ne reagira na pucanj.

Ocjenu ponašanja na pucanj: **NIJE ZADOVOLJIO** dobiva pas koji na pucanj reagira izrazito plašljivo ili agresivno.

